

Skedsmo kommune
Boks 313
2001 Lillestrøm

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 06.11.2007
Vår ref.: 2007/788 572.1
Deres ref.:
Saksbehandler: Silje Aksnes Bratland, telefon: 22573527

Virkeområde til avfallsforskriften kap. 9 om deponering av avfall

Omplassering av masser der dispensasjon fra kravet i forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd om levering til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse er innvilget vil i praksis ikke reguleres av avfallsforskriften kap. 9. Dette fordi SFT kun vil gi dispensasjon fra leveringsplikten dersom massenes innhold av helse- og miljøskadelige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå.

Dersom omplasseringen utgjør et vesentlig terrenginngrep eller skjer som ledd i anlegg av vei eller parkeringsplass, krever tiltaket søknad og tillatelse etter plan- og bygningsloven. Kommunen skal på selvstendig grunnlag vurdere om tillatelse etter plan- og bygningsloven skal innvilges. At SFT har gitt dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd, legger ikke føringer for kommunens vurdering etter plan- og bygningsloven. Omplassering av masser må naturligvis også avklares med grunneier(e) der massene er tenkt disponert.

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser til brev fra Skedsmo kommune av 9. oktober 2007 med spørsmål om virkeområde til avfallsforskriften kap. 9 og deponering av avfall, og til telefonsamtale med Sigrid Louise Bjørndal i Skedsmo kommune 17. oktober 2007.

Bakgrunn

Som svar på brev fra Norconsult AS av 17. november 2006 presiserte SFT i brev av 12. mars 2007 regelverket knyttet til disponering av overskuddsmasser ved oppgraving.

Disponering av oppgravde masser i forbindelse med byggeprosjekter er regulert i forurensningsforskriften kap. 2. Forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd krever at forurenset masse som ikke disponeres på eiendommen skal leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. SFT kan med hjemmel i forurensningsforskriften § 41-4 gi dispensasjon fra forskriften i det enkelte tilfellet. Et

sentralt moment i vurderingen av om det skal gis unntak, er om den omsøkte disponeringen vil medføre en helse- eller miljørisiko.

SFTs presisering av regelverket har ført til en rekke søknader om dispensasjon fra forurensningsforskriften kap. 2. Det har i flere tilfeller blitt søkt om dispensasjon til å legge masser med naturlig forhøyede bakgrunnsverdier på steder i Skedsmo kommune med tilsvarende høye verdier. Skedsmo kommune ønsker i den sammenheng en avklaring av når disponering av masser forutsetter at det foreligger en deponitillatelse etter avfallsforskriften kap. 9.

SFTs vurdering

SFT beskrev i svar til Norconsult AS av 12. mars 2007 at det kan være grunnlag for å gi dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd dersom et bygge- og gravetiltak resulterer i rene, oppgravde masser med forhøyede bakgrunnsverdier av de naturlig forekommende grunnstoffene arsen, krom og sink. SFT poengterte at omplassering av massene ikke må medføre en økt fare for forurensning og skal skje til et sted med tilsvarende forhøyede verdier. SFT forutsatte også at tiltakshaver kan sannsynliggjøre at massene skal benyttes til et nyttig formål, og at omplasseringen ikke virker skjemmende, jfr. forurensningsloven § 28. Ved nyttiggjøring av massene er ikke omplasseringen å anse som deponering, og tiltaket vil ikke falle inn under virkeområde til avfallsforskriften kap. 9.

SFT har kommet til at det kan være grunnlag for å gi dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd selv om massene ikke brukes til et nyttig formål. SFT nevner i denne sammenheng at vi 16. oktober 2007 sendte et forslag til endringer i forurensningsforskriften kap. 2 på høring. SFT foreslår her en endret definisjonen av "forurenset grunn", jfr. § 2-3 bokstav a. I forslag til ny definisjon regnes ikke masser med naturlig forhøyede bakgrunnsverdier som forurenset. Forslag til ny definisjon lyder: "Grunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier, jfr. vedlegg 1 til dette kapitlet, eller andre helse og miljøfarlige stoffer som etter en risikovurdering må likestilles med disse. Grunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført skal likevel ikke anses for forurenset. Reaktiv jord og berggrunn regnes som forurenset dersom ikke annet blir dokumentert."

SFT legger til grunn at den foreslåtte endringen i forurensningsforskriften kap. 2 smitter over på forståelsen av begrepet "ikke-forurenset jord" i avfallsforskriften kap. 9. Bestemmelsene i avfallsforskriften kap. 9 gjelder ikke for deponering av "ikke-forurenset jord", jfr. § 9-2 tredje ledd bokstav b. I kommentarene til bestemmelsen er begrepet ikke-forurenset jord presisert: "Med ikke-forurenset jord menes naturlige jord- og løsmasser som for eksempel graves ut i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomhet. Ved tvil om massene er å anse som ikke-forurenset, må de vurderes i forhold til normverdier for mest følsom arealbruk, jfr. SFT veiledning 99:01".

SFT har på denne bakgrunn kommet til at masser med naturlig forhøyet bakgrunnsnivå er å anse som "ikke-forurenset jord" som nevnt i avfallsforskriften § 9-2 tredje ledd bokstav

b, og at slike masser følgelig ikke omfattes av avfallsforskriften kap. 9. Nyttig bruk av masser er derfor ikke en nødvendig forutsetning for at SFT kan innvilge unntak fra forurensningsforskriften kap. 2 uten å komme i konflikt med avfallsforskriften kap. 9.

SFT mener at forurensede masser som hovedregel bør leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. SFT vil derfor i praksis bare gi dispensasjon fra leveringsplikten i forurensningsforskriften § 2- 5 annet ledd dersom massenes innhold av helse- og miljøskadelige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå. Omplussing av masser der dispensasjon fra forurensningsforskriften kap. 2 er innvilget vil derfor i praksis ikke reguleres av avfallsforskriften kap. 9.

Omplussing av gravemasser vil normalt falle innenfor plan- og bygningslovens søknads- og tillatelsessystem, jfr. pbl. § 93 bokstav i og bokstav j, i tillegg til forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker kap. II. Kommunen må på selvstendig grunnlag vurdere om tillatelse etter plan- og bygningsloven skal innvilges. At SFT har gitt dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd, legger ikke føringer for kommunens vurdering etter plan- og bygningsloven.

Omplussing av masser må naturligvis også avklares med grunneier(e) der massene er tenkt disponert.

Konklusjon

Det vil i praksis ikke være behov for deponitillatelse etter avfallsforskriften kap. 9 i de tilfeller der SFT gir dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd. Det må i alle tilfeller innhentes tillatelse etter plan- og bygningsloven til å gjennomføre tiltaket.

Med hilsen

Eli Vike (e.f.)
seksjonssjef

Silje Aksnes Bratland
avdelingsingeniør